

Svensk Pastoraltidskrift – kyrkligt forum

REGISTER

FEMTIOTREDJE ÅRGÅNGEN

2011

Redaktör och ansvarig utgivare

Nr 1–6: *Björn Fyrlund*, komminister, teol. dr, Varberg.
Nr 7–26: *Bengt Holmberg*, prof.em., Vallmov. 20, 439 62
Frillesås. Tel. 0736-75 01 77, 0340-65 35 81. E-post:
afribengt@gmail.com

Redaktion

Kjell Petersson, prost, teol. dr., Hässelby; *Ylva Willborg*, teol.
kand., Älmhult; *Anders Brogren*, prost, Falkenberg;
Markus Hagberg, komminister, Värnhem; *Rolf Pettersson*,
komminister, S:t Pauli, Göteborg (från nr 8).

Kansli

SPT, Box 2085, 750 02 Uppsala.
Tel. 018-51 09 86, månd., onsd. och fred. kl. 10–12.
Post om tidningen sänds till boxadressen ovan eller till
pastoraltidsskrift@telia.com. Texter för publicering sänds till
redaktören: afribengt@gmail.com.

Fasta medarbetare

Niklas Adell, komminister, Landeryd, Linköping.
Olof Andrén, prost, teol. dr., Uppsala.
Oloph Bexell, professor, Uppsala.
Christian Braw, komminister, docent, Slätthög.
Gustav Börjesson, prost, Sätilla.
Birgitta Carlquist, konsult, Vingåker.
Jan Carlquist, prost, Vingåker.
Ake Eldberg, kyrkoherde, Mariannelund.
Anna Greek, fil.dr., univ. lektor, Färjestaden.
Sture Hallbjörner, prost, teol.lic., Ytterby (nr 1–20).
Marco Aldén, komminister, Bunkeflo.
Bo Johanneryd, komminister, teol.dr, Markaryd.
Yngve Kalin, komminister, Hyssna.
Hans Karlsson, prost, Harestad.
Berth Löndahl, kyrkoherde, Bunkeflo, Malmö.
Kerstin Marelius, teol. kand., fil. mag., Uppsala.
Carl Henrik Martling, f. överhovpred., docent, Stockholm.
Anna Greta Norén, rektor, teol. kand., fil. mag., Piteå.
Folke T. Olofsson, kyrkoherde em., docent, Rasbo, Uppsala.
Dag Sandahl, komminister, docent, Lötörp.
Carl Strandberg, domprost em., docent, Strängnäs.
Sr Gerd Swensson, Te Deum, Slågarp.
Karl-Erik Tysk, kyrkoherde, Ovan sjö.

Prenumeration sker endast å tidskriftens PlusGiro 60 05 25-0.

Prenumeration gäller för vald period från dagen för tecknandet.
Helår 575 kr (26 nr), studerande 445 kr, pensionärer utan tjänst 495
kr; halvår 375 kr. Till utlandet helår 875 kr. Lösnummer 25 kr.
Stödprenumeratör helår 800 kr.

Adressändringar anmäles senast tre veckor i förväg under adress
Svensk Pastoraltidsskrift, Box 2085, 750 02 Uppsala.
E-post: pastoraltidsskrift@telia.com

Annonser inlämnas till SPT:s annonsavdelning c/o Marianne
Pettersson, tel. 08-420 591 26. Epost: spt.annonser@gmail.com.

ISSN 0039-6699

SPT:s redaktion står för ledare och osignerat material, medan
angivna författare svarar för sina egna texter. All publicerad text
lagras elektroniskt, och den som insänder material till SPT anses
också ha gett sitt medgivande till elektronisk lagring och publicering.
Insänt material genomgår redigering före publiceringen.

www.pastoraltidsskrift.nu

Tidningen sätts i typsnitten Stempel Garamond och Trade Gothic.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ledare

Ansvar i fallet Ulla Karlsson	776	Kyrkoåret – ett arv att förvalta	775
Biskopar som talar klarspråk.....	180	Läroansvar	515
Biskoparna om dopet.....	743	Makt eller offer	307
Biskopen som domare.....	211	...och döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn!.....	615
Dags för ett nytt kyrkomöte	647	På jakt efter en förlorad identitet.....	679
De barn som aldrig fick födas	547	Religionsfobi.....	4
De nya moderaternas uttåg	584	Siffror som talar.....	3
Domkapitlens egendomliga domar.....	439	Skyldigheten att inneha en rättighet	712
Fortgående uppenbarelse.....	403	Sommar och Gud	339
Fullmakt är fullmakt	144	Stordriftskyrka	371
Fälla eller fria?	308	Symboler utan innehåll.....	31
Förändrat kyrkolandskap.....	68	Tystnadsplikten	104
Handboksarbete med frågetecken	179	Under brödets och vinets gestalt	583
Herren har stigit ner i dödsriket med korssets segerrika vapen	243	Uppfordrande brev till Svenska kyrkan....	67
Högkyrkligt samarbete?	516	Varför predikan?.....	711
Insamlingsinflation.....	143	Vår Frälsare föddes denna dag	807
Kan kyrka och moské samarbeta om ungdomars religiösa identitet?	340	»Är det något som hindrar att jag blir döpt?».....	275
Klosterkallelser	103	Ärkebiskopens svar till Mekane	
Kvantitet och kvalitet.....	32	Jesus-kyrkan	475

Artiklar

Adell, Niklas: Att leva i Guds hjärta mitt i stadens hjärta – fransk mässmusik på svenska	244
Adell, Niklas: Carl-Axel Aurelius pastorala testamente.....	754
Andrén, Hans-Olof: Kyrkomötet och biskoparnas roll i lärofrågor	810
Andrén, Hans-Olof: Strukturutredningens förslag	517
Andrén, Hans-Olof: Vi och dom. Svar om Strukturutredningen.....	724
Arbetsgemenskapen Kyrklig Förnyelse om Strukturutredningen	595
Axskjöld, Katarina: Men barnen då?.....	249
Bengtsson, Ingvar: Lika och ändå så olika	491
Bexell, Anders: Rapport från en kyrkbänk	681
Birgitta, Den heliga: Kyrkan som den anfallna och åter uppbyggda borgen.....	476
Blom, Örjan: Varnhem i tidig medeltid.....	381
Bonde, Anna Sophia: Den huvudlösa ormen.....	410
Braw, Christian: För Kristi äras skull I. En kort inledning till Augsburgska bekännelsen	341
Braw, Christian: För Kristi äras skull II. Augsburgska bekännelsen, art. 1–4.....	405
Braw, Christian: För Kristi äras skull III. Augsburgska bekännelsen, art. 5-8.....	716
Brogren, Anders: Bibel och arkeologi.....	38
Brogren, Anders: De kristnas situation på Västbanken.....	251
Brogren, Anders: Intryck från Missourisynden	419

Brogren, Anders: Jul i januari?.....	83
Brogren, Anders: Kvinnliga präster förändrar kyrkan	658
Brogren, Anders: Så förändrades kollektbönerna när kyrkomötet fördes bakom ljuset.....	112
Brogren, Anders: Till minnet av Gustaf	313
Brogren, Anders: Från präst till prästinna	456
Bäckström, Tobias: Doppastoral i en landsbygdsförsamling	318
Carlsson, Gunnar: Biskopens och läroämbetets ställning genom 1982 års kyrkomötesreform	622
Eek, Jonas: Kateketikens syfte och sammanhang.....	309
Eldberg, Åke: Abortdebatt i Sverige	414
Eldberg, Åke: Den stora sagan och den stora sanningen. Om Tolkiens teologi, I.....	549
Eldberg, Åke: Den stora sagan och den stora sanningen. Om Tolkiens teologi, II	585
Eldberg, Åke: Vem var Staffan Stalledräng?	814
Elias, Anna: Men vi pedagoger själva då?	352
Erling, Torgny: Närbkontakt med växande kyrka	291
Falck, Jonas: Vågar vi ta till oss biologin?.....	164
Fernström, Stig-Olof: Homodiskussionen i Finlands kyrka	154
Fjärstedt, Björn: Att slå vakt kring Kristus.....	441
Fjärstedt, Björn: Den ofolkliga kyrkan – en kommentar till kommentarer	351
Fjärstedt, Björn: Kristus i kroppen.....	617
Fjärstedt, Björn: Kyrklig nystart och folkliga minnen	145
Flodell, Sven Arne: Sveriges folk – ett Guds folk?.....	52
Fyrlund, Björn: Reflektioner kring predikan	117
Fyrlund, Björn: Per Mases in memoriam.....	19
Gren Eklund, Gunilla: Att upptäcka Guds närvaro med Ignatius hjälp.....	287
Grönqvist, Vivi-Ann: Tillbaka till det centrala. (Svar till Fjärstedt II).....	192
Hagberg, Markus: Barnet, tron och dopets nödvändighet.....	246
Hagberg, Markus: De svenska och danska ambassadkapellens betydelse för lutheranerna i Paris	726
Hagberg, Markus: »Gör detta till min åminnelse» – om mässans firande söndag som vardag.....	527
Hamberg, Eva: Sekularisering och kyrklig nystart (Svar till Fjärstedt III).....	212
Hansson, Hans-Olof: Andakt vid nomineringsval till biskop i Göteborgs stift.....	15
Hansson, Hans-Olof: En högaktuell prästmötesavhandling i västsvensk tradition	349
Hansson, Hans-Olof: Så berättar Lukas	655
Heikkinen, Pekka: Gensaga till Per Åkerlund.....	564
Helgesson, Marco: Dop – hur gör vi – hur kan vi göra?	284
Holmberg, Andreas: Långt ifrån normal – Svenska kyrkan i norra Botkyrka	277
Holmberg, Bengt: Jesus beskriven och befunnen för lätt.....	452
Holmberg, Bengt: Om Jesus, Jonas Gardell och Guds andedräkt	660
Hyltén-Cavallius, Gunnar: Tranströmers dikter öppnar för det andliga.....	790
Hägglund, Bengt: Kunskap och tro inför Skriftens ord	149
Højlund, Henrik: Tillståndet i den danska folkkyrkan	218
Imberg, Rune: »Läsarna» – ett stycke frikyrklig kulturhistoria	818
Isacson, Mikael – Löwegren, Mikael: Konsten att välja nattvardsbön.....	424
Jernberg, Anders: Vem äger kyrkans jord?.....	556
Johansson, Torbjörn: Kristi lidande – tolkat och predikat. Hur har man använt Gamla testamentet i passionspredikan?.....	214

Jullander, Sverker: Musik i advent och jul	713
Kalin, Yngve – Hamberg, Eva: Vägran att ta till sig fakta påskyndar Svenska kyrkans kris....	105
Karlgren, Andreas Stenkar: Domkapitlen – rättvisa domstolar?	159
Karlsson, Hans: Funderingar angående psalmbokstillägg.....	5
Kvalbein, Jon: Utblick över norskt kristenliv	181
Landgren, Göran: John Stott – »A sinner saved by grace»	561
Landgren, Martin: »Det vi har sett med egna ögon». Om Guds ingripande ur ett psykologiskt perspektiv.....	627
Laxvik, Ingvar: Bryr vi oss egentligen? (Svar till Fjärstedt I).....	190
Leandersson, Markus: Jesu pedagogik och vår konfirmationsundervisning	378
Löndahl, Berth: Det pastorala cykelhjulet.....	521
Löwegren, Mikael: »Men tar vi inte för lätt på synden...?».....	783
Martling, Carl Henrik: Gammal man minns mer, I.....	448
Martling, Carl Henrik: Gammal man minns mer, II.....	488
Martling, Carl Henrik: Några kungliga minnen	33
Murray, Bertil: Lyssnarkonsultationen i Lund 2007	498
Olofsson, Folke T: Född att dö – reflexioner kring den mänskliga frihetens villkor	9
Olofsson, Folke T: Kyrkoårets praktiska dogmatik, I.....	745
Olofsson, Folke T: Kyrkoårets praktiska dogmatik, II	777
Olofsson, Folke T: Om predestinationen - ett svar till Leif Svensson	187
Olofsson, Folke T: Skapad av den Treenige till frihet och gemenskap – människans identitet och livsmål	45
Olsson, David: Ateistisk torn blev lysande kors.....	383
Olsson, Stefan: Den israeliska muren.....	451
Olsson, Stefan: Om svar anhålles – Avfolkningen av de kristna på Västbanken.....	194
Pettersson, Kjell: Strukturutredningen.....	373
Pettersson, Kjell: Strukturutredningen ännu en gång	590
Petrén, Erik: Naturvetenskapen ett Guds uppdrag.....	223
Pettersson, Kiki: Han har vänt sin blick till sin ringa tjänarinna, I.....	751
Pettersson, Kiki: Han har vänt sin blick till sin ringa tjänarinna, II	808
Pettersson, Kjell: Bevara församlingarna!	756
Pettersson, Rolf: En homiletisk förebild – Fader Gunnar.....	630
Rönnegård, Staffan: Einar Billings folkkyrka, förvanskningarna och den folkliga kyrkan (Svar till Fjärstedt IV)	258
Sandahl, Dag: Levande teologi.....	16
Sandahl, Dag: The battle is lost – men ändå inte?	80
Sarkar, Dan: Dop – hur gör vi – hur kan vi göra?	345
Siverbo, Göte: Några råd om predikan som visat sig hålla.....	686
Sjögren, Carl: Prosumtion.....	253
Svenungsson, Maria: Ett stort uppdrag under en begränsad tid	416
Theelin, Johan: Det blev något annat	73
Tysk, Karl-Erik: Compendium doctrinae coelestis.....	118
Tysk, Karl-Erik: Gudsvindens skapelse	255
Tysk, Karl-Erik: Kristus i eukaristiin – ett fenomenologiskt perspektiv	649
Tysk, Karl-Erik: Levande teologi – en granskning	320
Uddling, Per: Sockenbudet – en försummad väg till pastoral kontakt.....	446
Weman, Gunnar: Framtidsinriktad historieskrivning.....	78
Wihlborg, Daniel: Kristnandet av kulturen – fornkyrkliga exempel.....	689

Willny, Allan: Kulturöppen själavård.....	69
Wredén Klefbeck, Mirjam: Kyrkan i det mångkulturella Södertälje.....	554
Wredén Klefbeck, Mirjam: När värmeljusen slocknar finns frågorna kvar.....	721
Zetterquist, Håkan: Tredje gången gillt – eller partiernas sista chans.....	593
Åkerlund, Per: Framkomliga stigar i en kallnad tid.....	479

Reflex

Brudgum och brud (Berit Simonsson).....	701	(Ann Lång).....	637
De kristna i Mellanöstern (Per Dahl).....	795	Moralens vänner (Johan Thelin).....	733
Det börjar med en knappål (Ann Lång).....	766	Räkna med bråk! (Berit Simonsson).....	429
Examen och skolavslutning (Johan Thelin).....	463	Sankta Labora (Johan Thelin).....	57
Generalen som ville ha fred (Johan Thelin).....	328	Skumtimmen (Johan Thelin).....	604
Gud har ingen navel (Johan Thelin).....	200	Svaghet – ett äkthetsbevis (Berit Simonsson).....	169
Gud har ändrat sig! (Berit Simonsson).....	297	Twitterskuren och tystnaden (Per Dahl).....	262
Gör porten hög, gör dörren bred... (Berit Simonsson).....	827	Varför ingen dialog om trons innehåll (Per Dahl).....	130
Hur står det till med tron? (Ann Lång).....	503	Vems barn är X? (Ann Lång).....	358
Interiör: Församlingshelg (Per Dahl).....	669	Vår olikheter – hot eller möjlighet? (Berit Simonsson).....	573
Jordbruksmetoden eller församlings- metoden? (Per Dahl).....	537	Älskade barn, vad drömde din mamma om när du blev till? (Ann Lång).....	230
Kollektivet och det lilla livet		Är lagom bäst? (Berit Simonsson).....	21

Pressklipp & Noterat

Alkoholfritt på prov.....	700	Helst inga »Taizemässor» i fortsättningen.....	635
Anmälan för brott mot prästlöften.....	261	Hjälmserydsstiftelsen.....	635
Att citera bloggar (Lars B. Stenström).....	635	Hur många kristna finns det i Kina?.....	428
Bamsedop.....	168	Katolsk statistik.....	199
Biskopsbrev.....	102	Kondoleansbrev (<i>Kyrkans Tidning</i> 4 jan.).....	55
Bortglömt världsarv (Göran Hägg).....	55	Kristna martyrer (Per Gudmundsson).....	699
Bär alla vägar till Gud? (Bo Wetteus).....	20	Kyrklig samling om strukturredningen 757	
Danmarks radio skall förmedla kristet kulturarv.....	169	Kyrkligt kvinnoförtryck (<i>Markbladet</i> vecka 1 2011).....	56
Datum för påskfirande.....	324	Mekane Yesus-kyrkan vill sända missionärer till Sverige (Jonny Bjuremo).....	826
Domkapitlet i Linköping.....	102	Mission i centrum (Cirkulär från Uppsala domkapitel).....	55
Domkapitlet talar om vädret.....	168	Missourisynden i dialog med anglikaner.....	199
Döpt hindu blir kyrkominister.....	699	Ny biskop i Visby.....	2
Ekumeniska patriarkatet om Vassula Ryden.....	295	Nya lutherska biskopar i öst (Anders Eliasson).....	386
Enhetens kyrka, Östanbäck.....	56	Nytt lektionarium.....	19
Filmen Stengrunden blir internationell.....	462	Om partiernas roll i Svenska kyrkan.....	636
Finska kyrkan inför bön om partnerskap.....	168		
Fria församlingar i Indre Mission.....	225		

Pietismen en rot till det moderna samhället.....	635	Stiftshistoria och stiftsaktuell i Eskilstuna (Anders Brogren).....	296
President Obamas bekännelse.....	324	Svenska kyrkan en diskret godhets- myndighet (Anders Ahlberg).....	826
Påven och Big Bang.....	56	Svenskkyrklig statistik.....	200
Påvens tal om Luther och tron som ekumenisk uppgift.....	665	Tanzanias evangelisk-lutherska kyrka redovisar fortsatt tillväxt.....	261
Riv kyrkorna! (H B Hammar).....	698	Två nya flying bishops i England.....	462
Saligförklaring.....	225	Än lever 108-åringen (<i>Ljus i Öster</i> 1/2011).....	129
Sektvarning (Antje Jackelén).....	18	Ärkebiskop Józef Życiński död (Karl-Erik Tysk).....	199
Sekularisering i kyrkorna (Biörn Fjärstedt, UNT 15 jan.).....	93		
Självtutplånande förhållningssätt (Stefan Nilsson).....	698		

Dokumentation

Håkan Sunnleden tilldelas erinran.....	461
Linköpings stift, Sammanträdesprotokoll, stiftsstyrelsen 2011-02-01.....	226
Mekane Yesuskyrkans brev till ärkebiskop Anders Wejryd 24 december 2010.....	89
Nätverket Kvinnorna kring Jesus: Ämbetsfrågan – kan man inte göra på något annat sätt?...	385
Västerås domkapitels beslut om Ulla Karlsson.....	532
Ärkebiskop Wejryd svarar Mekane Yesus-kyrkan.....	501

Veckans citat

Alltfler ser närheten (Christer Sturmark).....	474
Anpassning (<i>Axess</i> 9/2010).....	2
Att bygga varumärke är viktigare än att bygga tro.....	474
Att få det som man själv vill.....	142
Att jobba i prästyret.....	66
Biskop Koskinen vidgar sin kompetens.....	742
Biskopen inte längre pastor pastorum utan <i>accusator fratrum</i>	370
Bön för kyrkan.....	242
Den religiösa toleransen (Winston Churchill).....	774
Det är en gammal sanning (G.K. Chesterton).....	710
Dogmer (Hilarion Alfejev, Trons mysterium).....	66
En kommentar till trosläget inom Svenska kyrkan.....	438
Ett klassiskt problem.....	646
Från broderskap till glasnost (Maria Ludvigsson).....	546
Förväxling av orsak och verkan?.....	242
Gemensam värdegrund för kristna och ateister?.....	614
»Heliga skrifter som är för specifika» – även i andra sammanhang?.....	646
Infantil-kulturen har övertagit folkekirken.....	178
Kattgudstjänst i Össjö kyrka.....	306
Krafttag.....	678
Kulturpolitik.....	678
Kyrkan slår under bältet.....	402
Kyrkans Tidning säger som det är.....	210

Levande tro blir alltmer sällsynt (Nathan Shachar)	806
Mission är att bjuda frid och att bjuda motstånd (Carl Axel Aurelius)	306
Må älgarna få en fin tid i skogen	582
Närmast helt irrelevant	210
Om Jesu offer, A (Ulla Karlsson, Aspeboda)	275
Om Jesu offer, B (Bo Giertz)	275
Prenumerera på kristna tidningar (Göran Skytte).....	774
Problemlösare.....	678
Prästens ärelystnad (Hjalmar Söderberg).....	546
Redan för femtio år sedan ... (Gunnar Hultgren).....	614
Religiös beröringsskräck (Stefan Attefall)	514
Religiös beröringsskräck II	514
Religiöst Pride?.....	514
Sanningen är förstås de Tio Budorden (G. K. Chesterton)	438
Självbespeglning (Lennart Koskinen, <i>Kyrkans Tidning</i> 3 jan.)	30
Snyggt men sant (Fredrik Modéus).....	474
Som apologet (G. K. Chesterton).....	338
Stridsmaskin?.....	178
Stötande i denna ordning	710
Svenska kyrkan – en nyckel	30
Träna på att cykla förbi kyrkan	582
Ulla Karlsson (Anna Sophia Bonde)	806
Vem behöver råd mest?.....	614
Vem tjänar kyrkan? (Werner Jeanrond)	370
Vi lär höra detta igen.....	438
Villrådighet (Protokoll från stiftsfullmäktige i Karlstad)	30
Viril och kraftfull sång (Syster Sofie OP).....	710
Vox populi, vox Dei (Alkuin).....	806
Ärkebiskopen slår hårt för väjningsrätten	402

Brev till SPT

Andersson, Leif: Ogräset i åkern	93
Andréen, Gert: Fråga till Katarina Axskjöld	390
Björck, Gustaf: Syriskt dilemma.....	566
Dahlström, Eva: En fråga till Bengt Hägglund.....	260
Eldberg, Åke: Teknologin och yttrandefriheten	92
Fjärstedt, Biörn: Strukturutredningen.....	758
Hägglund, Bengt: Lagen om Svenska kyrkan – vad betyder den	792
Jarlert, Anders: Ett femte evangelium – utan evangelist	793
Nilsson, Nils-Åke: Om svar anhålles.....	567
Ottosson, Stellan: Nej, jag föraktar inte religionen!	531
Stolpe, Yngve: Alkoholen i vinet gör hela skillnaden	700
Stolpe, Yngve: Tillbaka till källorna	460
Swedberg, Jesper: Processombud	20
Svensson, Leif: Några kommentarer till Folke T. Olofssons artikel »Skapad till den Treenige...»	127

Litteratur

Ahl-Waris, Eva: Historiebruk kring Nådendal och den kommemorativa anatomin av klostrets minnesplats. (Andreas Wejderstam).....	821
Alfejev, Hilarion: Trons mysterium (Åke Eldberg).....	126
Baatz Kristensen, Flemming: Mødet mellem himmel og jord (Roland Kristensson).....	326
Bejer, Göran – Birgersson, Bengt – Okkels, Jakob (red.): Lyda Gud mer än människor (Markus Hagberg).....	293
Benedictus XVI: Världens ljus. Påven, Kyrkan och tidens tecken (Leif Nordenstorm).....	569
Birgersson, Bengt: Som stjärnor i Herrens hand. Perspektiv på Ordets ämbete. (Torbjörn Lindahl).....	694
Bylander, Anders: Person och politik. En kritik av den världsliga statens människosyn. (Anders Brogren).....	823
Chester, Tim: You can change. God's transforming power for our sinful behavior and negative emotion. (Johan Danz).....	824
Christensson, Eta: Hellre häxa än präst (Anders Brogren).....	456
Dunér, Anna, Bischofberger – Erwin, Gustafson, Sture (red.): Den svårlösta konflikten – om den ofödda människan (Markus Hagberg).....	567
Eek, Jonas: Stanna i vattnet. Kateketikens syfte och sammanhang. (Hans-Olof Hansson)	348
En karmelitnunna: Jag lovade dig en rosenäng – om lidandets gåta (Marco Helgeson).....	123
Filmen Gudar och människor (Anders Alberius).....	325
Flodell, Sven-Arne: Vivi-Ann Grönqvist – ett liv i tjänst för Kyrkan (Andreas Wejderstam).....	87
Franciskus av Assisi. Skrifter. Inledning, översättning och förklaringar av Henrik Roelvink. (Gunilla Gren-Eklund).....	603
Furuhagen, Hans: Bibeln och arkeologerna (Anders Brogren).....	38
Fyrlund, Björn – Hagberg, Markus (red.): Biskop Bertil – herde och lärare (Hans-Olof Hansson).....	86
Gerdmar, Lars (red.): Ikonen - närvaro och källa. Essäer om ikonerna som liturgisk konst och personlig dialogbild. (Christian Braw).....	572
Grenholm, Cristina: Levande teologi (Dag Sandahl).....	17
Grenholm, Cristina: Levande teologi (Karl-Erik tysk).....	320
Hafenreffer, Matthias: Compendium doctrinæ coelestis (Karl-Erik Tysk).....	118
Hagberg, Markus (red.): Varnhems kloster före Birger Jarl. Om klostrets rottrådar i tiden (Örjan Blom).....	381
Hagelin, Gösta: Alla tiders Rom, 5:e upplagan (Markus Hagberg).....	198
Hallingberg, Gunnar: Läsarna. 1800-talets folkväckelse och det moderna genombrottet. (Rune Imberg).....	821
Hallonsten, Gösta: Lex orandi – lex credendi. En kommentar till trosbekännelsen. (Markus Hagberg).....	535
Hansson, Hans-Olof: Predika med Lukas. Om predikans praktik i vår tid. (Gabriel Bengtsson).....	667
Hansson, Wolfgang: Dagen då terrorn förändrade världen. (Dag Sandahl).....	697
Harrison, Matthew C. – Pless, John C. (red.): Women Pastors? The Ordination of Women in Biblical Lutheran Perspective. (Roland Kristensson).....	759
Hjort, Daniel: Poesins udde (Christian Braw).....	122
Hägglund, Bengt: Kunskapsteori och metafysik i teologin – en idéhistorisk tillbakablick (Christian Braw).....	387
Härdelin, Alf: Liturgins poesi. Poesins liturgi. (Christian Braw).....	427

Härdelin, Alf: Liturgins poesi. Poesins liturgi. (Leif Nordenstorm).....	427
Jarlert, Anders: Göteborgs stifts herdaminne (Harry Nyberg).....	227
Julhälsningar till församlingar i Göteborgs stift 2010 (Markus Hagberg).....	85
Karlsson, Jonny – Larsdotter, Karin (red.): Postilla – Gustaf Wingren predikar (Anders Brogren).....	313
Kristensson Ugglå, Bengt: Gustaf Wingren. Människan och teologin (Anders Brogren).....	313
Kyrkohandbok för Evangeliskt-Lutherska Församlingarna i Ryska riket. Utgiven i faksimil och med kommentar. Red. Johnny Hagberg. (Mikael Isacson).....	599
Kyrkornas ö - årsbok 2011 för Gotlands kyrkohistoriska sällskap (Andreas Wejderstam)....	571
Laato, Timo: Följ mig! Pastoral perspektiv i bergspredikan (Anders Alberius).....	570
Larsén, Lena (red.): Utsikt från prästgårdstrappan. Prästgårdsliv i Växjö stift under 1900-talet. (Anders Brogren).....	793
Larsson, Rolf (red.): Med Jesus fram, Uppsala kyrkliga frivilligkår – arvet, nuet och framtiden (Gunnar Weman).....	78
Lejon, Kjell O: Tyckandets tyranni. Om modern svensk intolerans i toleransens namn (Gunnar Hyltén-Cavallius).....	294
Lilla katekesen av Martin Luther. Översättning, inledning och kommentarer av Carl Axel Aurelius och Margareta Brandby-Cöster. (Christian Braw).....	761
Lind, Martin: Salt, bröd och vin – en pilgrimsteologi (Gunnar Weman).....	389
Lägre – berättelser om fader Arsenij (Marco Helgesson).....	536
Löwegren, Mikael (red.): Polanco. Årsbok för ignatisk spiritualitet (Gunilla Gren Eklund)	287
Martin, Brian: John Henry Newman. Hans liv och verk. (Markus Hagberg).....	388
Nylund, Ingmar: Jungfruns sista vädjan. (Kerstin Arthur-Nilsson).....	???
Olofsson, Folke T: Fullkornstro – fast föda för församlingen (Åke Eldberg).....	356
Ottosson, Stellan: Jesus, Paulus och kärleken (Bengt Holmberg).....	452
Psaltaren, illustrerad (Stig Norin).....	459
Ratzinger, Joseph: Julens välsignelser (Örjan Blom).....	794
Rembe, Rolf – Hellberg, Anders: Midnatt i Kongo. Dag Hammarskjölds förlorade seger. (Dag Sandahl).....	696
Runesson, Anders: O att du slet itu himlen och steg ner! Om Jesus, Jonas Gardell och Guds andedräkt. (Bengt Holmberg).....	665
Sr Lena – Nilsson Lokrantz, Ulrika: Syster Lenas böneskola (Peder Bergqvist).....	163
Svensson, Ejnar: Vad gör dom i kyrkan? (Markus Hagberg).....	17
Synodalmötet i Visby 2009 (Karl-Erik Tysk).....	124
Syster Veronica: Mässans mål och mening (Mikael Isacson).....	54
Tengström, Sven – Norström, Bengt Z: Kragstenarnas hemlighet. Medeltid i Uppsala domkyrka. (Helena Svensson).....	765
Tronêt, Jakob – Wottle, Richard: »Led, milda ljus» – Erland Olson berättar om sitt liv. (Örjan Blom).....	762
Tryggve N.D. Mettinger. I Begynnelsen. Hur skall vi förstå Bibeln tre första kapitel? Perspektiv från astrofysik och exegetik.(Stig Norin).....	601
Uddenberg, Nils: Själens schamaner. Personliga essäer om psykiatri. (Karl-Erik Tysk).....	425
Äldre Västgötalagen och dess bilagor i Cod. Holm. B59. Utgivna av Föreningen för Västgötalitteratur genom Per-Axel Wiktorsson. (Anders Brogren).....	600

Varia

Material om Ingvar Hector sökes.....	30
Säkra SPT:s framtid! (Gunilla Gren-Eklund).....	357

Redaktionellt

Marianne Petersson annonsansvarig.....	582
Ny medlem i redaktionen.....	242
SPT:s redaktör har begärt entledigande.....	210
Sture Hallbjörner lämnar redaktionen.....	646

Akademiska nyheter

99, 611, 643, 803

Ordensför läning

835

Utnämning

543

För predikan

Tredje årgångens läsningar

2. sönd. e. Trettd. (Joachim Holmgren).....	22
3. sönd. e. Trettd. (Gunnar Hyltén- Cavallius).....	24
4. sönd. e. Trettd. (Sten-Arne Persson).....	58
Kyndelsmässodagen (Markus Klefbeck)...	60
6. sönd. e. Trettd. (Mikael Nordin).....	94
Septuagesima (Markus Hagberg).....	96
Sexagesima (Gustav Börjesson).....	132
Fastlagssönd. ((Bertil Göranzon).....	134
Askonsdagen (Joel Ingmarsson).....	136
1. sönd. i fastan (Emil Jörgensen).....	171
2. sönd. i fastan (Dan Sarkar).....	172
J. Marie bebdelsedag (Folke T Olofsson	201
Midfastosönd. (Stefan Aro).....	205
5. sönd. i fastan (Niklas Adell).....	232
Palmsönd. (Rune Imberg).....	234
Skärtorsdagen (Leif Norrgård).....	236
Långfredagen (Göran Simonsson).....	263
Påskdagen (Berth Löndahl).....	265
Annandag påsk (Kjell Petersson).....	267
2. sönd. i påsktiden (Henrik Lindeskog)...	268
3. sönd. i påsktiden (Kai Larsen).....	298
4. sönd. i påsktiden (Dag Sandahl).....	300

5. sönd. i påsktiden (Sven-Åke Nilsson)...	329
Bönsönd. (Nils-Åke Nilsson).....	331
Kristi himmelfärds dag (Göran Landgren).....	332
Sönd. f. pingst (Pär-Magnus Möller).....	359
Pingstdagen (Bengt Pleijel).....	361
Annandag pingst (Stig Walldin).....	364
Hel. Trefaldighets dag (Folke T Olofsson).....	392
Midsommardagen (Bengt Ådahl).....	395
Johannes döparens dag (Markus Leandersson).....	397
1. sönd. e. Tref. (Niclas Larsson).....	430
3. sönd. e. Tref. (Gunnar Blidö).....	432
4. sönd. e. Tref. (Hans Lindholm).....	465
Apostladagen (Biörn Fjärstedt).....	467
6. sönd. e. Tref. (Karl-Henrik Wallerstein).....	469
Kristi förklarings dag (Tord Nordblom)...	505
8. sönd. e. Tref. (Åke Eldberg).....	507
9. sönd. e. Tref. (Per Linderoth).....	508
10. sönd. e. Tref. (Mats Rondahl).....	538
11. sönd. e. Tref. (K-G Fridman).....	539
12. sönd. e. Tref. (Anders O Johansson)...	574
13. sönd. e. Tref. (Pär Stenberg).....	576
14. sönd. e. Tref. (Anders Brogren).....	606
Den hel. Mikael s dag (Folke T Olofsson)	607
Tacksägelsedagen (Bo Johanneryd).....	638
17. sönd. e. Tref. (Kjell Petersson).....	640
18. sönd. e. Tref. (Ulf Jonsson).....	670
19. sönd. e. Tref. (Björn Bäckersten).....	672
Alla helgons dag (Bertil Göranzon).....	702
Sönd. e. alla helgons dag (Christian Braw).....	704
Sönd. f. domssönd. (Torkel Lindahl).....	705
Domssönd. (Anders Reinholdsson).....	734

Första årgångens läsningar

1. sönd. i advent (Hans-Olof Hansson)....	736
2. sönd. i advent (Karl-Erik Tysk).....	767
3. sönd. i advent (Leif Norrgård).....	769
4. sönd. i advent (Gunnar Blidö).....	796
Juldagen (Gustav Börjesson).....	798
Annandag jul (Thomas Holmström).....	800
Nyårsdagen (Tord Nordblom).....	828
Trettondedag jul (Bo Brander).....	830
1. sönd. e. Trettd. (Rune Imberg).....	832

Ingresser och psalmförslag

Kyrkoåret 2010-2011: Kerstin Persson

Kyrkoåret 2011-2012: Bo Johanneryd resp.

Gert Andréén

Tjänster och tillsättningar

Redaktör: Marianne Petersson

SPT:s annonsavdelning

Ansvarig: Marianne Petersson

SPT:s recensionsavdelning

Ansvarig: Markus Hagberg

aKF:s meddelande till dess medlemmar har publicerats i nr 4, 12, 23.